

v tej nesrečni državi. — Nič ni prav pa v Srbiji. Mladi kralj nima besede, vlada pa ne dovolj veljave pri ljudéh in to je velika nesreča za mlado kraljestvo, v katerem je še veliko dela, predno bode v njem vse v redu. — Turčiji ni prav, da dela Bolgarija, nad katero še pripade neka višja oblast njej, dolgove na svojo roko. Resnica, dolgovi že napravi, ali kdo jih povrne o svojem času? — Grški kralj Jurij misli brž vendar le na to, da se odpove svoji časti. — V Afriki si pridobiva neguš Menelik srečno in čedalje več mest za se. Sedaj skorej ni več dvoma, da bode v kratkem on čez celo deželo gospodar. — Cesarica braziljska je umrla in tudi cesar ni pri dobrem zdravju. To je za novo republiko še neka sreča, ali kaj pomaga, ko ljudje nič kaj ne marajo za republiko, katero so si višji častniki, na povelje freimaurerjev, napravili! — V severni Ameriki so imeli doslej prav milo zimo, kakor je že v onih krajih dolgo ni bilo. Nesreča pa je ondi to, da so imeli na večih krajih velike požare.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

Vladne ukaze izvrševala in luteranstvo po deželi trebila je posebna od nadvojvode imenovana komisija, ki je spremljana od nemških in slovenskih vojakov hodila od mesta do mesta, od trga do trga. Udje te komisije so bili: Andrej baron Herbersdorfski, Janez opat iz Admonta, Alban Mossheim, komorni svetovalec in Friderik pl. Paar, deželni poštar. Navadno je komisijo spremljal tudi Sekovski škof Martin. Ova komisija je imela nalogo, po vseh župnijah nastaviti katoliške duhovnike, pregnati krivoverske pridigarje, razdijati molivnice in šole ter sežgati luteranske knjige in spise, prebivalce pa s prisego obvezati, da se bodo vsake krivovere skrbno varovali ter katoliški veri in deželnemu vladarju zvesti ostali.¹⁾

Pa preden še je omenjena komisija dospela v Ptuj, vršilo se je ondi par važnih dogodkov. Pred vsem drugim moramo v misel vzeti spremembo v župnijski službi.

Župnik Boštjan Kobelj je bil koncem avgusta l. 1599. zaradi obilnih zaslug in odličnih lastnosti imenovan proštoma reda avguštincev v Doberlivesi na Koroškem, kajti ondotni prošt Urbin bil je poklican za škofa v Trst. Za župnijo Ptujsko — vsled resignacije Kobelja izpraznjeno — („ob resignationem moderni eiusdem possessoris Sebastiani Kobely ad praesens

vacantem“) — je pa Ferdinand, z listino, pisano dne 14. sept. l. 1599. v Gradci prezentiral Solnograškemu nadškofu Bolfenku duhovnika Janeza Ripšerja.¹⁾

Dne 21. oktobra t. l. izročil je Kobelj nasledniku „temporalia“, koncem tistega mesta pa „spirituala“ ter je odšel na svoje novo mesto v Doberlaves, kjer je bil imenovan višjim duhovnikom v Junski dolini. Tudi nadvojvoda Ferdinand ga je odlikoval s častnim naslovom svetovalca ter mu dovolil, da je smel prodati nekaj samostanskih zemljišč in z denarjem popraviti cerkev in samostan. Na cerkvenem oboku v Doberlavesi nahaja se sledeč napis:

„Reverendus ad modum ac nobilis in Christo pater et Dominus Sebastianus Kobelius, huius loci Praepositus trigesimus quintus, Archidiaconus vallis Junensis, nec non Serenissimi Archiducis Austriae Ferdinandi Consiliarius, fecit. quod potuit.“²⁾

Časten je ta spominek za moža, ki je kot slednji prošt v Doberlavesi končal dolgo vrsto slavnih redovnih predstojnikov, a ginja in milotožne so napisale zadnje besede: „fecit, quod potuit“, — storil je, kar mu je bilo mogoče. Kažejo nam, da prošt Boštjan si ni samo prizadeval, zboljšati gmotno stanje in gospodarstvo, ampak da je z vsemi močmi neutrudno delal tudi na to, da bi se stari red zopet vpeljal. Pa ves njegov požrtvovalni trud je bil zastonj; propada nekdanj tako slovitega samostana ni mogel zabraniti.

Na neki sliki, viseči na stopnjicah, ki vodijo h glavnemu altarju nekdanje proštije, vidi se njegova podoba z letno številko 1601. On kleči v pontifikalni obleki ves otožen in pobit pred podobo Križanega, kakor bi slutil svojo bližnjo smrt in žalostno osodo samostana.

Umrli je l. 1602. Po njegovi smrti izvolili so korarji proštoma Krškega kanonika Matjaša Staudach-a, pa izvolitev ni bila potrjena. Pač pa je papež Klemen VII. po nasvetu nadvojvode Ferdinanda in Lavantinskega škofa Jurija Stobej-a samostan zatrl in njegovo premoženje jezuitom v Celovci izročil.³⁾

Smešnica 1. „Mati,“ vpraša sinko, „kaj pa ste dnes tako tiha? Krapji dišijo prav lepo in skorej bodo že kar za to, da jih postavite na mizo.“ „No, kaj pa bi tedaj naj jaz rekla?“ odvrne dobra mati. „Oj,“ povzame fante, „recite, mati, le: Tonče, ali bi rad krapov?“

¹⁾ Knezošk. arhiv v Mariboru. Da bi torej po Bošt. Kobelji v Ptuj župnikoval 1592—1598, kakor trdi S. Povoden (Bürg. Lesebuch, 352) in po njem F. Raiss (Pettan 121) in Janisch (Top.-stat. Lex. v St. II., 456) ali samo 1598, kakor poroča dr. Hönlisch („Tagespost“ 1863) nek Boštjan Lorek, je celo krivo, kajti neposredni naslednik Kobeljev je bil Janez Ripšer.

²⁾ Archiv f. Kärnten, I., 177.

³⁾ Marian, Austr. Sacr., V., 319—320.

¹⁾ A. J. Caesar, Staat- und Kirchengeschichte d. H. Steier. VII., 247 in Dr. M. Robič, Gesch. d. Protest. in d. Steier. 195.